

Hundrede år

Om "Sørøveren", skibskaptajn Peder Hansen Brinch.
 Af Søren P. Brinch, Sønnesøns søn og sønnefatters søn.
Fanø Ugeblad 8. maj 1926.

Hundrede Aar —.

Den 10. Maj 1826 døde „paa“ Sønderho en Mand, om hvem der paa Fano senere skulde komme til at gaa mange Fragsagn: Skibskaptajn Peder Hansen Brinch. Han døde af Bungebetændelse i sit 60. Aar, midt i sit Virke og fra Enke og en stor Børneflokk.

Som alle andre Fanøbrenge paa den Tid, kom han ud at sejle; og hvis man kan skønne fra hans egne Søner, hvis mundtlige Beretninger kendes i Slægten og til ham selv, er det let tidligt; vel allerede i 11—12 Aars Alderen; og han har været Søen tro; — endnu i Aaret 1820 førte han sit eget Fartøj, Galeotstribet „Aurora“, drægtig 54 Kommerce-læster (ca. 108 Neg. Tons) og med 8 (!) Mands Besætning.

Mens Fano-Flaaden den Gang mest bestod af smaa Skibe og Sejlskibene mest gjaldt Norge, England og Holland, stævne „Aurora“ mod fjernere Stater og Stæder; det vides, at Peder Brinch har sejlet paa Middelhavskysten, hvorfra han sikkert selv har hjembragt det smukke, af Kunstneren signerede, Marmorrelief, der endnu findes indmuret i hans Hus, og som forestiller Justitia ved Vægten, formodentlig af Husets Ejer ment som værende i god Samklang med den betydelige Handelsvirksomhed, han drev i sine senere Leveaar.

Det vides ogsaa, at han med sit Skib har været i Alexandria i Egypten og maaske (?), som Saga fortæller, besøgt „Josephs Pakhus“ ved Faraos Hovedstad.

Skiftebrevet efter ham siger ogsaa: „Da Afdøde har faret betydelig om, endog i de senere Aar, blev det bestemt, at Skifteforvalteren skal indgive allerunderdanigst Ansøgning om Bevilling til, med Aar og Dags Varsel, sub poone præclusi et selenti perpetui at indkalde Boets Kreditorer.“

Uf disse var der nu ikke saa mange, men des flere Debitorer, og Boets Afvikling stod paa i ca. 4 Aar, men gav saa ogsaa et, i Betragtning af de elendige Tider (Eil et forforhaabentlig interessant Studium for Fano-Husmødre findes andet Steds i Bladet et lille Uddrag af Skiftebrevets Varepriser for Maj 1826) ret betydeligt Arbejdsløb.

Først og sidst, naar man læser i det gamle Skiftebrev, faar man Indtryk af, at Peder Brinch lige til sin for tidlige Død har haft begge Tænder fulde, som man siger, — har været en meget driftig Mand.

Foruden at føre Skib, drev han altsaa betydelig Handelsvirksomhed, havde ogsaa et Udsbrug (4—5 Røer), ejede Halvparten i en Bondegaard i Rindby og Halvparten i en Fisterbaad m. m., var Medlem af Fogedforstanderskabet, og under 7 Aars Krigen 1807—1814 betroet Kommissær ved en Slags stedlig Militær (?) under en større Militærkommando i Nordby.

At han ogsaa var en Bøvehals, viste han ved under Krigen med et mindre Fartøj og benyttende sig af de grunde Forbunde mellem Verne og Fastlandet at skaffe Varer hjem til sin blokerede Hjemstavn, mens de engelske Orlogsmænd laa paa dybt Vand udenfor „med Ørneøjne fra Mers“!

„Saga“ beretter ogsaa, at Peder Brinch under den franske Revolution var med til at smugle franske proskriberede over til England i tomme Tønder.

Men om dette, der jo nok kan være sandt, kan intet sikkert opspores. Og i Slægten er der altid bleven sat et Spørgsmaalstegn derved.

Peder Brinch var to Gange gift, først med Gene Mathies Datter (Foged) af Sønderho og anden Gang med Gene Marie Sørensen Datter af Nordby; han efterlod sig 10 Børn, hvoraf Sønnen, Skipper Jes Peder Brinch, nu alt i mange Aar har hvilet under den samme store, graa Sten, hvorpaa der om hans Fader er indhugget i Graniten:

Gi Middelhavet, spanske Søe,
 blev elskte Mands og Faders Grav,
 Din Egtefælle, Børn, som saa dig dør
 veed, her du lagde ned din Vandringstav.
 Vi derfor bære vil vort Savn;
 thi du har naaet den trygge Havn.

Søren P. Brinch,
 Sønnesøns Søn og Sønnefatters Søn
 af Peder Hansen Brinch.

Dette dokument er et bilag til

Sørøveren i Sønderho. Peder Hansen Brinch (1767-1826). Af Sven B. Anthonisen

Publiceret november 2016 på "Stykker til Fanøs kultur, natur og historie" <http://www.aldus.dk/fanoe/soeroeveren>

Per Hofman Hansen, Silkeborg. Mail: perhofman-snabel-a-gmail.com